

พระราชบัญญัติเงินกระดาษหลวง

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
สยามมิตัญนันทินธิเจริญยิ่งขึ้น มีสิ่งสินค้ามากแพร่หลายตามหัวเมืองต่าง ๆ ในพระ
เปลี่ยนสำหรับบอกราคาเป็นของกลางในทางค้าขาย ก็ต้องใช้มากจำนวนขึ้น จึงบัง
ใช้เงินตราตั้งเป็นต้น ๑ ส่วนมากในการซื้อขาย ๒ ทำให้ธาตุเงินสึกเสียไปเปล่า ๓ แ
ก็สูญเสียดาตุเงินไปเปล่า ทางที่จะกันการเสียประโยชน์แลส่วนมากมีพอที่จะเป็นตั้งกล
แล้วออกใบสำคัญจำหน่ายให้ราษฎรไปใช้ต่างเงินตรา เมื่อจะต้องการเงินตราขณะใ
สมบัติสร้างใบสำคัญนั้นขึ้นไว้แล้ว เรียกว่าเงินกระดาษหลวง จึงทรงพระกรุณาใ
เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ดราพระราชบัญญัติโดยพระบรมราชประสง

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า พระราชบัญญัติเงินกระดาษหลวง
กำหนดให้ใช้ได้ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๑๒ เป็นต้นสืบไป

มาตรา ๒ เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ เป็นเจ้าหน้าที่สร้างใ
สำคัญนั้น แลเป็นผู้จัดสร้างทำ แต่เมื่อจะใช้เงินกระดาษอย่างใดต้องรับพระบรม

มาตรา ๓ เงินกระดาษหลวงที่คงใช้แลการออก แลรับขึ้น เป็นหน้าที่กรม
แลหัวเมืองได้ตามเสนาบดีเจ้ากระทรวงเห็นชอบ

กฎข้อบังคับ

สำหรับการใช้เงินกระดาษ
ตั้งไว้

โดยเสนาบดีกระทรวงพระคลัง

ข้อ ๑ เงินกระดาษหลวงที่ยังใช้ไม่ได้นั้น ให้ปลัดบาญชีรับผิดชอบรักษา เครื่อ
ชอบรักษา แต่เงินกระดาษหลวงที่แป้นอันใช้ได้แล้วนั้น ให้กรมเก็บรับผิดชอบรักษาแลจ
ต้องพร้อมกันกับใบตรวจทั้งสามพนักงาน เมื่อถูกต้องทำรายงานยื่นเสนาบดีแล้วจึงมอบ

ข้อ ๒ เมื่อกรมเก็บจะรับเงินกระดาษหลวงไปใช้ให้ทำใบเบิก บอกรับจำนวน
ตราเป็นต่อเสนาบดี ๆ จะส่งให้ปลัดบาญชีจ่ายให้ ใบเบิกนั้นปลัดบาญชีรักษาไว้ แลให้
เท่าใด ให้ลงบาญชีมีชนิดราคาจำนวนใบเลขหมายที่แลวันไว้ให้ชัดเจน ในสมุดของกรมส
เก็บ ต้องลงชื่อในสมุดนั้นด้วยแล้วจึงให้กรมเก็บรับเงินกระดาษนั้นไปใช้

ข้อ ๓ ถ้าเงินกระดาษหลวงเปราะเมื่อณฑาขาดฤทธิกายสิทธิ์ใช้ไม่ได้แล้ว จะ
บาญชีให้ชัดเจน มายื่นต่อเสนาบดี ๆ จะส่งให้ปลัดบาญชีรับไว้ ปลัดบาญชีต้องให้ใบ
กระดาษนั้นต่อหน้าเสนาบดี ปลัดบาญชี กรมสารบาญชี แลกรมเก็บแล้ว ให้จดหมายบัน
ถึงกำหนดสิ้นปีทุก ๆ ปี เจ้าพนักงานทั้ง ๓ กรม ต้องสอบกันให้ถูกต้อง แล้วยกรายงาน

ข้อ ๔ กรมเก็บต้องมาประจำในที่รับออกรับขึ้นเงินกระดาษหลวงทุกแห่งทุกวัน
ปิดที่ทำการเวลาบ่าย ๔ โมง

ข้อ ๕ เงินกระดาษหลวงที่กรมเก็บรับมาเท่าใด ให้ลงเป้นบาญชีรับ ๆ เงิน
หลวงที่รับขึ้นไว้เท่าใด ก็ให้ลงในบาญชีรับด้วยเป็นรายวัน เงินกระดาษหลวงที่จำหน่ายไป
กิดิ ให้ลงบาญชีจ่าย เมื่อถึงกำหนดสิ้นเดือนมีเงินกระดาษที่จะต้องทำลายเท่าใด ให้งบ

ข้อ ๖ เงินกระดาษหลวงที่ไปมีสิทธิ์ใช้ไม่ได้จนขาดชำรุดชำรุดเก่า
และชำรุดขึ้นเสียแล้วมีแบบชำระคืนเงิน

ข้อ ๑๐ ถึงเวลาบ่าย ๔ โมง ให้กรมเก็บงบประมาณภาษีเงินกระดาษให้เสร็จยื่นต่อกรม
งบวิชกรมสารบาณูซี แลถ้าสิ้นปีครั้งหนึ่งให้ทำรายงานชี้แจงการได้เสียทั้งปวงเสนอ
คลังแล้วแล้วทั้งปวงนี้คือกรมเก็บ ถ้าหัวเมืองไม่ต้องยื่นบาณูซีรายวันด้วย คงยื่นแต่กับ

ข้อ ๑๑ กำหนดเงินกระดาษหลวงที่ออกไปแล้วครบ ๒ ปี ยังไม่มาขึ้น ให้ยก
ถ้าในระหว่างเงินกระดาษหลวงสูญกลับขึ้นมาขึ้นอีกคราว จะผ่อนรองกันไปได้ก็ให้ผ่อน
เงินกำไรคืนมาใช้บาณูซีเงินสด รายเงินกระดาษสูญนี้ ก็ให้ลงในเล่มบาณูซีเงินสดนั้น

ข้อ ๑๒ ถึงกำหนด ๓ เดือน ครั้งหนึ่ง กรมสารบาณูซีกับเจ้าพนักงานซึ่งเสนา
กระดาษเงินสดขาดไปจากบาณูซี กรมเก็บต้องรับผิดชอบใช้ให้เสร็จไปทุกเดือน ก
กรมเก็บต้องคิดโดยเต็มกำลัง ถ้าแทนเหตุจะเป็นผลดีฤามีเหตุจะทำให้เสีย ควรจะแก้กั